

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te TURNHOUT

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 8607
Instelling Vrije Basisschool
Directeur Jan HERMANS
Adres Jubileumlaan 1 - 2300 TURNHOUT
Telefoon 014-63.99.22
Fax 014-63.99.23
E-mail basisschool@sint-pietersinstituut.be
Website www.sint-pietersinstituut.be/basisschool

Bestuur van de instelling VZW KOR Turnhout
Adres Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3

Scholengemeenschap Pieter-Frans
Adres Schorvoortstraat 31 - 2300 TURNHOUT
CLB Vrij CLB Kempen
Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 19-03-2013; 21-03-2013; 22-03-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 22-03-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 29-04-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Guido Aerts
Teamleden Luc Cuylaerts
Deskundige(n) behorend tot de
administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	6
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	6
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	6
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	7
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	7
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	7
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	10
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	13
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	15
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	16
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Begeleiding	17
4.1.1 Leerbegeleiding	17
4.1.2 Loopbaanbegeleiding	18
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	22
6.1 Wat doet de school goed?	22
6.2 Wat kan de school verbeteren?	22
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	23
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	23
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	23

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Vanuit het vroegere gelijke onderwijskansenbeleid (GOK) heeft de school al heel wat initiatieven ondernomen om het taalonderwijs Nederlands te verbeteren. De school is al grotendeels voorbereid op de stilaan groeiende instroom van anderstalige kinderen. Het taalonderwijs Nederlands wordt op schoolniveau versterkt door de grote aandacht voor leesbevordering. In de kleuterafdeling is er een ruim aanbod aan taalactiviteiten. De instroom van kleuters met een andere thuistaal zorgt voor een nieuwe uitdaging voor het woordenschatonderwijs. In de lagere afdeling valt de grote aandacht op voor het gebruik van taalstrategieën waardoor de leerlingen kansen krijgen om het geleerde toe te passen in allerlei taalvaardigheidssituaties. De rapportering geeft echter nog geen helder beeld van de vorderingen voor de creatieve taalvaardigheden, omdat het team nog weinig vertrouwd is met alternatieve evaluatievormen. Het is spijtig dat de school de effecten van deze adequate aanpak nog niet kan aantonen met genormeerde outputgegevens. Uit een oppervlakkige analyse van het leerlingenwerk blijken de leeropbrengsten goed te zijn, wat verhoopt dat de leerlingen de eindtermen bereiken.

De onderwijsinspecteurs onderzochten in beide niveaus ook het leergebied wereldoriëntatie. Het onderwijs is voldoende doelgericht, actief, werkelijkheidsgericht en specifiek in de kleuterafdeling degelijk geïntegreerd. De lagere afdeling mist nog dikwijls de samenhang over de domeinen heen. In beide afdelingen vormt de bewaking van het onderwijsaanbod nog een aandachtspunt. De evaluatie van het leergebied – in de kleuterafdeling weliswaar gericht op de brede ontwikkeling van de kleuter door middel van heldere criteria – is niet voldoende dekkend. De rapportering in de lagere afdeling voor het leergebied is te summier en weinigzeggend.

De school heeft de GOK-werking verdergezet met een actieplan 'Iestijden sociaal-economische status' (SES). Alhoewel de school nog geen expliciet talenbeleid heeft ontwikkeld, bevat het onderdeel van het SES-plan over taalvaardigheidsonderwijs een solide basis daarvoor. Veeleer sporadisch besteden de leraren aandacht aan 'zín krijgen in het leren van vreemde talen' (talensensibilisering). De school neemt in de derde graad nieuwe initiatieven om vooral de evaluatie van het leergebied Frans te verbeteren.

De leer- en schoolloopbaanbegeleiding, complementair aan het SES-actieplan, zijn in deze school degelijk uitgebouwd. De leerbegeleiding is structureel sterk uitgewerkt en wordt gedragen door het hele schoolteam. De kwaliteit van de beeldvorming op klasniveau, in de kleuterafdeling vooral door de geringe dekking van het kleutervolgsysteem, en in de lagere door het ontbreken van systemen om de oorzaak van fouten op klastoetsen te achterhalen, is nog een werkpunt. De loopbaanbegeleiding, met het oog op de vlotte doorstroming tussen groepen / leerjaren, afdelingen en onderwijsniveaus is een voorbeeld van goede praktijk.

De verbetering van de onderwijskwaliteit, als deel van het algemeen beleid, wordt nog sterk gedragen door de externe begeleiding. De schoolleiding faciliteert, moedigt aan en herinnert de leraren aan afgesproken opdrachten. De effecten van de begeleiding zijn positief: het kleuterteam groeit in de doelgerichtheid van de planning, het team van de lagere afdeling heeft heel wat geleerd over 'actief leren'. De schoolprioriteiten wisselen echter bijna jaarlijks, wat verdere uitdieping bemoeilijkt. De school heeft nog weinig werk gemaakt van een sterkte-zwakteanalyse om van daaruit een langetermijnplanning op te stellen. De gerichte druk en verdere coaching is beperkt, wat deels verklaard wordt door de omstandigheden: een erg grote school zonder echt middenkader en de huidige bouwwerken. Daardoor is de kwaliteitscirkel niet volledig rond.

Het schoolteam beschikt over heel wat kwaliteiten. Er is een sterke gezamenlijke doelgerichtheid die veel kansen biedt om de ingeslagen weg verder te zetten. Het inspectieteam meent dat het schoolteam, rekening houdend met de informatie uit dit doorlichtingsverslag en / of op basis van een zelf uitgevoerde degelijke sterkte-zwakteanalyse, over voldoende bekwaamheid beschikt om de onderwijskwaliteit in eigen beheer verder te optimaliseren.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Loopbaanbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Het kleuterteam neemt ruimschoots voldoende initiatieven om de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na te streven. De doelgerichtheid van het aanbod neemt toe. Uit de observaties en documenten kan afgeleid worden dat het onderwijsaanbod voldoende breed, samenhangend en geïntegreerd is, met aandacht voor gradatie en verticale samenhang. Het leren kiezen draagt bij tot de zelfstandigheidsvorming.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

Het kleuterteam neemt gericht initiatieven om de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands met zoveel mogelijk kleuters na te streven. Vooral de aandacht voor de leesbevordering en voor de ontluikende geletterdheid vallen in positieve zin op.

3.1.1.3 Kleuteronderwijs: Nederlands en Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De kleuterleraren baseren zich voor de verantwoording van het onderwijsaanbod op het koepeligen referentiekader. De implementatie daarvan is al enkele jaren gaande en wordt nog steeds verder geoptimaliseerd. Bij de planning van de thema's gaan de kleuterleraren nog veeleer uit van activiteiten die ze, vanuit het verantwoordingsperspectief, koppelen aan de concrete doelen uit het referentiekader. Ze houden daarbij rekening met de ontwikkeling en de leeftijd van de aan hen toevertrouwde kleuters. Veeleer sporadisch, en soms al iets meer systematisch, werken de kleuterleraren vanuit dominante doelen en / of leerplandoelen om het aanbod te verrijken. De kleuterleraren gebruiken de leerplannen als 'aanvullend' instrument waarbij ze sommige deelleerplannen als 'functioneel aanvullend' ervaren.

Het kleuterteam heeft nog weinig werk gemaakt van een systematische bewaking van het aanbod. Toch zijn er veel indicaties dat het onderwijsaanbod voldoende breed en dekkend is om de decretale ontwikkelingsdoelen in voldoende mate na te streven. Zowel uit de themapanning, de hoekverrijking als de concrete voorbereiding van de dag in het klasboek, blijkt een sterk overdachte keuze aan rijke contexten, materialen en activiteiten op maat van de kleuters. De kleuterleraren beschikken reeds langer over gradueel opgebouwde fiches voor weerkerende activiteiten, materialen en hoeken. De mate waarin deze functioneel gebruikt worden is niet steeds duidelijk. De doelen uit het referentiekader vormen daarbij de koppeling met de doelen uit de planning. Voor sommige aspecten, zoals kalenders, takenborden, het puzzelsysteem... is de functionaliteit wel zichtbaar in de praktijk.

Op het ogenblik werken de kleuterleraren onder leiding van de onderwijsbegeleiding een hoek uit vanuit de aspecten doelgericht plannen, hoekverrijking vanuit het thema en vanuit de doelen, creëren van rijke leercontexten en structuratie. Er is al enige transfer van het geleerde duidelijk naar andere hoeken en soms naar een volledig uitgewerkt thema. Deze aanpak biedt heel wat kansen om ook samen de verticale samenhang verder uit te

werken.

De kleuterleraren streven ernaar om zo veel mogelijk ontwikkelingsdomeinen binnen één thema aan bod te laten komen. De activiteiten zijn doordacht, op niveau van de kleuters en degelijk geïntegreerd. Er gaat veel aandacht naar de zintuiglijke waarneming waarbij diverse waarnemingsfuncties worden ontwikkeld. Bij de jongere kleuters kiezen de kleuterleraren veeleer voor kalendergebonden thema's. Naarmate de kleuters ouder worden stijgt het aantal open thema's. Bij de oudere kleuters denken de kinderen mee over de themainhouden.

Specifiek voor wereldoriëntatie gaat heel wat aandacht naar het besef van ruimte en tijd, ondersteund door gradueel opgebouwde voorstellingen. Vooral bij de oudere kleuters is er naast de traditionele dag- en weeklijnen een gericht aanbod voor de ontwikkeling van het tijdsbesef, het ordenen van de tijd, het vooruit- en terugblikken... In sommige klassen in de nieuwbouw zijn echter de tijdsaders onvoldoende aanwezig. De kleuterleraren verwijzen daarvoor naar een tijdelijk probleem met de afwerking van de klaswanden. Een creatieve oplossing dringt zich op. In enkele kleuterklassen vullen rechtlijnige en cyclische voorstellingen van de tijd elkaar aan.

De jongste kleuters krijgen voldoende kansen tot technisch experimenteren.

Vooral bij de oudste kleuters streven de kleuterleraren het technisch handelen doelbewust na, op basis van de doelen uit het leerplan.

Gekoppeld aan het 'leren kiezen' zorgen de kleuterleraren ervoor dat de kleuters ruimtebesef ontwikkelen en zich leren oriënteren.

Het leren kiezen is eveneens gradueel opgebouwd. Vanuit vrije keuze, naar 'kiezen in de hoeken zelf' en eindigend met het 'takenbord', ontwikkelen de kleuters hun keuze- en planningsvaardigheden. Tijdens de geobserveerde lessen ging echter weinig aandacht naar 'terugblikken en reflecteren' over de keuzeactiviteiten. Vooral bij de oudere kleuters verrijken de kleuterleraren de speelleermaterialen met al dan niet gedifferentieerde stappenplannen.

Specifiek voor Nederlands levert het kleuterteam heel wat inspanningen om de ontwikkelingsdoelen na te streven. Vooral de aandacht voor leesbevordering en bij de oudere kleuters voor de ontluikende geletterdheid vallen op. Voor de leesbevordering nemen het schoolteam heel wat initiatieven. Dit gebeurt onder meer op het materiële vlak, door het ruim aanbod aan mooi gepresenteerde boeken, luistermaterialen en het gebruik van de computer. De kleuterleraren voorzien ook heel wat activiteiten die het 'zin krijgen in lezen' bevorderen. Voor dat laatste doet de school veelvuldig beroep op (groot-)ouders en andere externen.

De ontluikende geletterdheid komt vooral tot uiting bij de oudere kleuters, eveneens door het oefenen met goed gekozen materialen als door gerichte activiteiten.

De kleuterleraren gebruiken een aantal bronnen om de taalvaardigheid te verhogen. Gezien de beperkte instroom van taalzwakke en / of anderstalige kleuters, heeft het kleuterteam nog weinig expertise opgedaan over woordenschatverwerving. De specifieke initiatieven voor deze kleuters zijn grotendeels klasextern, zonder dat klaswerking en externe werking expliciet op elkaar aansluiten en elkaar versterken. Met verteltasjes in samenwerking met de stad Turnhout neemt de school het initiatief om de ouders van taalzwakke kleuters aan te zetten tot voorlezen.

Curriculum De onderwijstijd wordt goed gebruikt. De kleuterleraren organiseren vlot de activiteiten. Door de structurele aanpak van het leren kiezen en het degelijke klasmanagement van de kleuterleraren is de activiteitsgraad van de kleuters voldoende hoog.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Materieel beheer De school neemt initiatieven om het verouderd meubilair en de ontwikkelingsmaterialen stapsgewijs te vervangen en over de groepen op elkaar af te stemmen. Daarbij houdt de school rekening met de implementatie van het koepel eigen referentiekader.

Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Evaluatie Het kleuterteam hanteert een volgsysteem dat gebaseerd is op de indeling van het koepel eigen referentiekader. Positief is dat het kleuterteam duidelijkheid schept in het speelleermateriaal dat bij de beoordeling zal gebruikt worden en werk maakt van duidelijke en gradueel opgebouwde criteria. De beeldvorming beslaat alle ontwikkelingsaspecten, maar mist nog dekking voor een aantal belangrijke doelen.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

Er zijn duidelijke afspraken over de afnamefrequentie, de bijkomende screenings, de communicatie met de zorgleraren en de voorbereiding van het multidisciplinair overleg.

Evaluatie Het kleuterteam benut diverse kanalen om de ouders bij het school- en klasgebeuren te betrekken en zodoende de school- en thuiscontext op elkaar afstemmen. De ouders worden geïnformeerd over het komende thema of de komende activiteiten, ze worden uitgenodigd om attributen mee te geven om het thema te verrijken, ze worden actief betrokken bij verscheidene activiteiten... De leraren bereiden het individueel oudercontact intensief voor, onder meer door de ouders te bevragen over de karakteristieke eigenschappen van hun kind. Voor de anderstalige nieuwkomers wordt het weekoverzicht aangepast met pictogrammen.

Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

Begeleiding Alhoewel de kleuterleraren hierover weinig of niets noteren in de uitgebreide voorbereidingen, trachten zij onderwijs aan te bieden dat rekening houdt met het ontwikkelingsniveau van de individuele kleuter. De eerste differentiatievorm is die op basis van belangstelling. Bij de activiteiten zorgen de kleuterleraren ervoor dat zij hun verwachtingen afstemmen op de mogelijkheden van de kleuters, en dit zowel naar onder als naar boven, of bieden ze meer of minder hulp. In de leeftijdsgemengde groepen voorzien de kleuterleraren ook intentionele en gestructureerde differentiatie. Tijdens het werken in groepen, ook wanneer dat klasextern gebeurt, is er afwisseling tussen homogene en heterogene samenstelling. Het puzzelsysteem dat binnen de volledige kleuterafdeling gradueel is uitgewerkt, is tevens een vorm van structurele differentiatie. Voor enkele andere materialen zijn daarvan eveneens sporen op klasniveau terug te vinden.

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Begeleiding Afstemming met partners <i>Samenwerking</i>	De hulp aan kleuters die meer begeleiding nodig hebben, verloopt doordacht. Na iedere screening overleggen de kleuterleraren met de zorgleerkracht en / of de zorgcoördinator welke kleuters gesignaleerd en opgevolgd moeten worden, en welke structurele hulp nodig hebben. Deze laatste groep van kleuters wordt verder uitgebreider besproken op het multidisciplinair overleg. De samenwerking tussen zorgleraar en klasleraren verloopt vlot. Er worden voorafgaand afspraken gemaakt al dan niet op basis van het individueel handelingsplan. Zowel de zorgleraar als de klasleraren nemen de verantwoordelijkheid op voor de eerste- en tweedelijnszorg, onder meer door aan rolwisseling te doen. De ondernomen interventies worden zorgvuldig genoteerd en geëvalueerd. De kleuterleraren informeren de ouders op geregelde tijdstippen over de vorderingen.
Begeleiding Sociale en emotionele begeleiding <i>School- en klasklimaat</i> <i>Sociale vaardigheden</i>	De kleuterleraren spannen zich in om het aanbod en klasmanagement aan te passen aan het ontwikkelingsniveau en de dynamiek van de groep. Speelse routines en afspraken structureren het groepsleven en zorgen voor een geordend verloop. Dit alles draagt bij tot een veilig klasklimaat en de taakbetrokkenheid van de kleuters. Vanuit het oogpunt van brede zorg heeft het kleuterteam bijzondere aandacht voor de socio-emotionele ontwikkeling van de kleuters. Wanneer nodig wordt daarvoor ook samengewerkt met externe hulpverleners.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering <i>Nascholingen</i> <i>Interne expertise</i>	De professionalisering is gericht op de huidige prioriteit 'doelgericht en planmatig werken'. De kleuterafdeling doorloopt hiervoor een nascholingstraject onder de vleugels van de onderwijsbegeleiding. Na de informatieoverdracht krijgen de kleuterleraren geregeld praktijkgerichte opdrachten. Het is voor de kleuterleraren nog niet duidelijk hoe dit traject op langere termijn zal verdergezet worden. Toch is de medewerking groot. Het intern leiderschap ondersteunt deze implementatie vooral moreel en organisatorisch. Verscheidene effecten zijn reeds te merken in de praktijk.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling voldoet voor het bereiken van de eindtermen. De leraren voorzien een ruim en dekkend aanbod. Door het gebruik van strategieën, de grote aandacht voor leesvaardigheid en leesbevordering en voor het creatief schrijven draagt het taalonderwijs bij tot de brede taalvaardigheid van de leerlingen.

Curriculum Onderwijsaanbod <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Evenwichtig en volledig</i> <i>Samenhang</i> <i>Brede harmonische vorming</i> <i>Actief leren</i>	Voor de planning en de invulling van het onderwijsaanbod baseert het team van de lagere afdeling zich op een onderwijsleerpakket Nederlands aangevuld met een daarvan losstaand pakket voor spelling. Het schoolteam kan deze keuze verantwoorden. Uit de observaties blijkt dat er veel aandacht gaat naar transfer van wat geleerd werd in de spellingslessen naar het verzorgen van de tekst bij het creatief schrijven. In de klasboeken verwijzen de leraren zowel naar de handleiding en noteren ze concreet-operationele doelen. Voor de dekking van het aanbod vertrouwen de leraren op de overzichten bij de onderwijsleerpakketten. Zij zorgen voor een voldoende breed aanbod. Naargelang de leerlingen ouder worden en ze de technische basisvaardigheden beter onder de knie krijgen, neemt het aantal taken toe waarbij beroep wordt gedaan op hogere en geïntegreerde taalvaardigheden. Vanuit het 'communicatieschema' leggen de leraren waar mogelijk verbanden tussen de verschillende domeinen zodat transfer mogelijk wordt. Om de hogere vaardigheden te ondersteunen gebruiken de leraren een algemene aanpakstrategie die een meer specifieke invulling krijgt naargelang het domein. Vooral in de derde graad krijgen de
--	--

aangeleerde vaardigheden extra toepassingskansen in het leergebied wereldoriëntatie. Het taalonderwijs kent door dit alles al heel wat kenmerken van taalvaardigheidsonderwijs.

Voor lezen gaat veel aandacht zowel naar de systematiek van het technisch lezen als naar de leesbevordering en -motivatie. Het team van de lagere afdeling voorziet een gamma aan leesvormen. Op schoolniveau wordt heel wat ondernomen om de 'zin in lezen' te bevorderen. Ook de culturele inslag, wat enigszins aansluit bij de eindtermen 'interculturele gerichtheid', is daarbij duidelijk.

Voor het luisteronderwijs volgen de leraren grotendeels het onderwijsleerpakket. Er gaat expliciet aandacht naar een goede luisterhouding. Voor spreken nemen de leraren een aantal bijkomende initiatieven. Ze streven naar een breed aanbod waarbij ook het muzisch taalgebruik aan bod komt. Tijdens de bijgewoonde onderwijsleergesprekken was de interactie nog grotendeels beperkt tot de communicatie tussen leraar en leerling, en nog weinig tussen de leerlingen onderling. Op schoolniveau zijn nog weinig afspraken gemaakt over een graduele opbouw van de gespreksconventies. De taalsystematiek wordt veeleer geïsoleerd aangebracht. Taalbeschouwing krijgt voldoende kansen in zowel het begrijpend lezen als in andere taalvaardigheden.

De leraren organiseren geregeld lessen creatief schrijven. Opvallend is de wijze waarop de leraren de 'verzorging van de spelling' onder de aandacht houden. Uit de observaties blijkt dat dit effect heeft zodat de leerlingen tijdens het schrijven weinig spellingsfouten maken. Ook leggen de leraren bij het creatief schrijven het verband met de taalsystematiek, wat dan weer leidt tot betere zinsbouw. Het onderwijs in creatief schrijven is voldoende breed door gebruik van verscheidene schrijfvormen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren zorgen voor een afwisseling in werk- en groeperingsvormen. De instructie is meestal voldoende kort. Er is een goed klasmanagement. De lagere afdeling besteedt de door de koepel aanbevolen onderwijstijd aan de lessen Nederlands. Naast de voorziene lessen Nederlands krijgen de leerlingen kansen om binnen de zelfstandige werkvormen talige opdrachten te verwerken, en dit zowel voor technische als voor hogere vaardigheden.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De lagere afdeling beschikt over voldoende uitrusting om de eindtermen te kunnen bereiken. Het gebruik van ICT is nog verschillend van leerkracht tot leerkracht. Vooral bij het verwerven en verwerken van informatie maken de leerlingen gebruik van ICT. Voor 'communiceren' is dit veel minder. De ICT-coördinator heeft heel wat informatie verzameld en in een leerlijn gegoten om het gebruik van ICT zowel binnen Nederlandse taal als in de overige leergebieden te promoten.

De school beschikt over verschillende soorten van bibliotheken. Deze zijn samengesteld en geordend volgens criteria aangepast aan de leesontwikkeling van de leerlingen. Voor zwakkere lezers zijn boeken voorzien met aangepaste inhoud. Voor dyslectische leerlingen voorziet de lagere afdeling voorleessoftware.

Evaluatie Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig / representatief</i> <i>Kindvolgsysteem</i> <i>Gericht op bijsturing</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De lagere afdeling maakt nog weinig gebruik van de mogelijkheden om evaluatiegegevens op een hoger niveau te brengen om de leeropbrengsten van het leergebied in kaart te brengen. De informatie uit het leerlingvolgsysteem, dat beperkt blijft tot de technische vaardigheden, wordt vooral in functie van de leerbegeleiding aangewend. Uit een beperkte steekproef kan afgeleid worden dat de onderwijsopbrengsten uit het leerlingvolgsysteem meestal goed tot zeer goed zijn. De lagere afdeling neemt niet deel aan de eindtoetsen van de onderwijsskoepel of aan andere eindtoetsen, en is weinig bekend met genormeerde toetsen voor hogere vaardigheden zoals spreken en begrijpend lezen. Daardoor heeft de school weinig zicht op de output voor het leergebied. De evaluatie verloopt voor de meeste domeinen doelgericht. Ze is vooral gebaseerd op de beoordeling van de toetsen uit het onderwijsleerpakket en nog weinig op de evaluatie van het proces. Ook de evaluatie van het creatief schrijven is grotendeels gebaseerd op door de leraren vooropgestelde criteria. Enkele aanzetten om ook de leerlingen te betrekken bij de evaluatie van hun eigen of elkaar schrijfwerk of spreekopdracht, zijn nog niet uitgewerkt op schoolniveau.
Evaluatie Rapporteringspraktijk <i>Evenwichtig / volledig</i> <i>Interne / externe communicatie</i>	Er is weinig diepgang in de wijze waarop de lagere afdeling de leerresultaten voor het leergebied Nederlands rapporteert aan de ouders. De schriftelijk toetsbare aspecten worden gewoonlijk gequoteerd met een cijfer. De creatieve vaardigheden worden meestal met een lettercode, maar soms ook met een score gewaardeerd. De rapportering zegt zeer weinig in welke mate de leerlingen de verschillende vaardigheden beheersen. Voor de creatieve vaardigheden is het niet altijd duidelijk wat nu geëvalueerd werd en met welke criteria dat gebeurde. Het is de vraag wat de vergelijking van de persoonlijke score ten opzichte van de mediaan van de klasgroep zegt over het beheersingsniveau van de leerling.
Begeleiding Leerbegeleiding <i>Beeldvorming</i> <i>Zorg</i>	De leraren spannen zich in om de basisdifferentiatie te organiseren. Dat gebeurt vooral door differentiatie na de toetsing van een leerstofgeheel. In verscheidene maar niet alle klassen voorzien de leraren gedifferentieerde of remediërende taken voor het leergebied tijdens de zelfstandige werkvormen. De leraren beschikken, met uitzondering van de foutenanalyse van de semestriële spellingstoetsen van het leerlingvolgsysteem, niet over instrumenten om na te gaan wat de oorzaak van fouten is. De beeldvorming gebeurt op basis van losse observatiegegevens en de screenings waarbij vooral opvallende problemen tot uiting komen.
Begeleiding Afstemming met partners <i>Samenwerking</i>	De samenwerking met de zorgleraren verloopt vlot en is complementair. De leerbegeleiding richt zich vooral tot verbetering van de technische vaardigheden. Zowel klasintern als klasextern als met homogene of heterogene groepen speelt de leerbegeleiding in op de specifieke noden van de leerlingen. Sinds zeer korte tijd organiseert de school een werking ‘anderstalige nieuwkomers’. Er zijn daarover afspraken gemaakt binnen het lokaal overlegplatform. De school neemt de uitdaging aan. De daartoe aangestelde leraar heeft reeds nascholing gevolgd en werkt zich in. De eerste plannen zijn hoopvol. Het is nog te vroeg om zich een oordeel te vormen over deze werking.
Begeleiding Sociale en emotionele begeleiding <i>School- en klasklimaat</i> <i>Sociale vaardigheden</i>	Net zoals in de kleuterafdeling zorgt men in de lagere afdeling voor een veilig klasklimaat met heel veel onderling respect.

Professionalisering	De leraren werken professioneel samen. Er zijn, met uitzondering voor de
Deskundigheidsbevordering	anderstalige nieuwkomers, weinig externe nascholingen die specifiek gericht zijn
Nascholingen	op het leergebied.
Interne expertise	

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De sterke werkelijkheidswaarde, de interactieve wijze waarop de leraren het onderwijsaanbod aanbrenge, en de vrij goede doelgerichte evaluatie, wijzen erop dat de eindtermen wereldoriëntatie door zoveel mogelijk leerlingen worden bereikt.

Curriculum	Het team van de lagere afdeling baseert zich grotendeels op een
Onderwijsaanbod	onderwijsleerpakket als basis voor het onderwijsaanbod. Toch hebben de leraren
Referentiekader	voldoende aandacht om de leerinhouden vanuit de realiteit aan te brengen.
Planning	Omdat volgens de leraren het niet mogelijk is alle leerinhouden uit het
Evenwichtig en volledig	onderwijsleerpakket te behandelen, ze zelf nog een aantal eigen inhouden willen
Samenhang	aanbrengen, maar vooral omdat het team geen instrument gebruikt om de
Brede harmonische vorming	volledigheid van doelen en inhouden te bewaken, komen de dekking en de
Actief leren	verticale samenhang in enige mate in het gedrang.
	De leraren kennen de visie van het koepel eigen leerplan, maar weten die nog
	onvoldoende in praktijk te brengen. Afhankelijk van de bron, het leerjaar of het
	thema-onderwerp, is de multiperspectiviteit van de thema's erg wisselend.
	Enkele leraren plannen projecten of een samenvattend thema, waarbij de
	leerlingen ook inhoudelijk enige inspraak hebben, zodat de samenhang veel
	sterker wordt. De overspannende domeinen ruimte en tijd komen veeleer
	geïsoleerd of cursorisch aan bod in plaats van als omvattende facetten. De
	verticale samenhang van tijds- en ruimtekaders is niet optimaal omdat in
	sommige klassen de nodige kaarten of tijdsvoorstellingen ontbreken. De
	functionaliteit van de tijds- en ruimtekaders, om het geleerde constant te
	kaderen binnen tijd en ruimte, is in heel wat klassen niet optimaal.
	De leraren spannen zich in om het onderwijsaanbod aan te brengen vanuit
	realistische contexten, door het maken van leerwandelingen, door materialen in
	de klas te brengen of experts uit te nodigen. De leerlingen krijgen door middel
	van gevarieerde en activerende werkvormen heel wat kansen om zich de
	leerinhouden eigen te maken. Uit de klasboeken blijkt dat de leraren daarbij
	concreet-operationele doelen nastreven. Vooral in de bovenbouw zoeken de
	leerlingen informatie op in voor hen bestemde bronnen, en dit zowel in
	informatieve boeken als met digitale media. Hierdoor bereiken de leerlingen de
	eindterm over bronnengebruik.
	Voor de 'verkeer- en mobiliteitseducatie' hanteert de school een aansluitend
	pakket om vooral de basisinzichten aan te brengen. Leeruitstappen in de
	omgeving van de school zorgen voor meer praktijkgerichte inzichten,
	vaardigheden en attitudes. In de tweede graad oefenen de leerlingen de nodige
	motorische fietsvaardigheden. De school heeft een prima samenwerking met de
	politie van de stad Turnhout. Samen organiseert men fietscontroles en de
	leerlingen van de derde graad verkennen met de fiets de routes en de gevaarlijke
	plaatsen in de binnenstad. De samenwerking leidt tot een praktische
	verkeersproef. De wijze waarop de gevaarlijke punten gedocumenteerd worden
	is een zeer goede aanzet om de verkeersopvoeding meer te benaderen vanuit de
	plaatselijke ruimte.
	Enkele jaren geleden heeft de school speciale aandacht besteed aan het domein
	techniek. De verdere implementatie is wisselend: een aantal leraren brengt
	veeleer geïsoleerd een aantal technische inzichten en vaardigheden aan. Het is

opvallend dat ervaringen opdoen met het technisch proces nog weinig geoefend wordt in de zelfstandige werkvormen.

Het domein 'maatschappij' komt in mindere mate aan bod. De leraren brengen een aantal basisinzichten aan vanuit het onderwijsleerpakket. Binnen eigen thema's komt deze invalshoek veeleer weinig voor. In enkele klassen is er een apart thema rond diversiteit. De leerlingen bespreken de actualiteit bij opvallende gebeurtenissen of tijdens het wekelijks onthaalmoment. In de eindklas werkt de school samen met de plaatselijke politie om de leerlingen weerbaarheid bij te brengen tegenover maatschappelijke problemen. De leraren benaderen het domein 'mens' vooral met een methodiek rond relatiewijzen, waardoor sterk de band wordt gelegd met een aantal eindtermen 'sociale vaardigheden'.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren voorzien de onderwijstijd zoals dat aangeprezen wordt door de onderwijskoepel. Het klasmanagement is sterk interactief en biedt de leerlingen veel kansen om zich in de wereld te leren oriënteren.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

Het lagere schoolteam beschikt over voldoende materialen om de eindtermen te kunnen bereiken. Het gebruik van digitale borden is daarbij een meerwaarde om de realiteit te visualiseren.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing
Leerlingvolgsysteem

De leraren evalueren het leergebied vooral met schriftelijke toetsen. De praktische verkeersproef is een voorbeeld van hoe vaardigheden geëvalueerd kunnen worden.

De leraren gebruiken zowel de toetsen uit het onderwijsleerpakket als zelfgemaakte. Verscheidene leraren slagen erin de toetsen te optimaliseren om ook inzichten, relaties en structuren te evalueren. Daardoor wordt de evaluatie meer doelgericht. Vooral wanneer de leerlingen zelf eens een werkstuk moeten maken, organiseren de leraren een vorm van zelfevaluatie.

Enkele leraren voorzien een moment van procesevaluatie op het einde van een les. De diepgang daarvan is nog beperkt.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk
Evenwichtig / volledig
Interne / externe communicatie

De rapporteringspraktijk geeft niet hetzelfde bredere beeld van de evaluatiepraktijk. De resultaten van het leergebied worden samengebracht tot één cijferquotering en vergeleken met de klasmediaan. In de verbale feedback van de leraren komt het leergebied wereldoriëntatie veeleer uitzonderlijk ter sprake.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerbegeleiding is vooral gericht op de hulp van de leerkracht en / of de hulp van medeleerlingen bij (groeps-)opdrachten.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Na de studie van het deelleerplan 'techniek' is de verdere implementatie van het domein grotendeels stilgevallen. De school heeft nog weinig de gewoonte om leergebieden tijdens langere tijd te implementeren en / of op te volgen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhankelijk	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respekteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respekteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De school baseert haar visie op leerbegeleiding op twee complementaire pijlers: het zorgcontinuüm en het handelingsgericht werken. Versterkt door het plan voor de aanwending van de lestijden 'sociaal-economische status' (SES), dat een aantal algemene doelen vooropstelt en verder uitgewerkt is in acties rond drie elkaar aanvullende thema's, is de aanpak van de leerbegeleiding vrij sterk resultaatgericht. Het SES-plan omvat echter geen concreet-operationele doelen, waardoor het moeilijker wordt de vooropgestelde algemene doelen te evalueren in het kader van het bewaken van de kwaliteit. Door de visie op leerbegeleiding / zorg op te nemen in de schoolbrochure en door de vorderingen te formuleren in de individuele zorgrapporten, toont de school aan dat zij verantwoording wil afleggen tegenover de ouders. Vorig jaar was de prioriteit van de school gericht op 'actief leren', als één van de basiselementen van het zorgcontinuüm. Uit de observaties blijkt dat heel wat, maar nog niet alle elementen van het actief leren en de realisatie van een krachtige leeromgeving het merendeel van de leraren eigen zijn. Het reflecteren met de leerlingen over het leerproces en het bevorderen van de interactie tijdens de instructie zijn bijvoorbeeld nog duidelijke werkpunten. Het zorgteam is zich bewust van deze uitdagingen. Er is echter weinig vervolg gegeven door het schoolbeleid om na te gaan of deze principes op klasniveau voldoende worden gerealiseerd en om de leraren daarbij te coachen.

Het schoolteam realiseert heel wat elementen van het handelingsgericht werken. De leraren handelen sterk doelgericht, wat zowel uit de voorbereidingen als in het lesverloop zichtbaar is. Er gaat echter nog te weinig aandacht naar de procesevaluatie, bijvoorbeeld op het einde van de les. Door niet alleen aandacht te hebben voor de cognitieve, maar ook voor de motorische en de sociaal-emotionele ontwikkeling, toont de school aan dat de onderwijs- en opvoedingsbehoeften van de kinderen centraal staan. De aandacht voor het positieve is op te merken in de onderwijsstijl van de leraren, de voorbereiding van het multidisciplinair overleg (MDO) en ook in de verbale aanvullingen van de leraren bij het cijferrapport. De leerbegeleiding is structureel goed georganiseerd, maar tevens voldoende flexibel om wisselwerking en afstemming mogelijk te maken. Zorgleraren en groepsleraren werken constructief samen, zowel op basis van cultureel gedragen waarden als door georganiseerd overleg en duidelijke afspraken die versterkt worden door de ontwikkelde sjablonen. Daardoor wordt de organisatie systematisch en transparant. Alle leraren zijn zich bewust van hun opdracht binnen de visie van de school.

Als bijdrage tot de eerstelijnszorg spannen de leraren zich in om binnen de klasgroep te differentiëren, al zijn hiervan weinig sporen terug te vinden in de uitgebreide voorbereidingen. De differentiatie gebeurt zowel door inperking als uitbreiding van de leerinhouden, door flexibel gebruik van werk- en groepeeringsvormen, door verlengde instructie, door meer gerichte hulp te bieden, door aanpassing van het abstractieniveau als door aangepaste leertrajecten te voorzien voor leerlingen die een grotere leerachterstand hebben. De zelfstandige werkvormen worden wisselend al dan niet gebruikt om te differentiëren. Waar dit nog niet gebeurt, heeft dat vooral te maken met een andere doelstelling, namelijk de bevordering van het handelend leren. De leraren gebruiken deze werkvormen wel om remediërmomenten te voorzien voor tijdelijke problemen.

Als basis voor de verhoogde zorg gebruikt het schoolteam kindvolgsystemen en screenings om leer-, ontwikkelings- en andere problemen te ontdekken. De screenings vormen een verbredende aanvulling op de volgsystemen. Door de hogere frequentie geven ze een eerste formeel signaal wanneer iets misgaat. Specifiek voor de cognitieve vorming beschikken de leraren over weinig instrumenten voor het maken van

foutenanalyses. Enkele leraren vangen dit op door een eigen systeem.

De volgsystemen zijn verschillend tussen kleuter- en lagere afdeling. In de kleuterafdeling ligt veeleer het accent op de brede ontwikkeling. In de lagere afdeling blijft het leerlingvolgsysteem beperkt tot wiskunde en tot de technische vaardigheden van taal (technisch lezen en spelling). Voor dit laatste domein gebruikt de school een foutenanalysesysteem.

De eerste beeldvorming leidt tot een onderscheid tussen 'signaleren' en 'aankomen'. Voor leerlingen die alleen gesignaleerd worden, nemen de klas- en zorgleraren samen initiatieven om zo snel mogelijk het probleem op te lossen. De klas- en zorgleraren volgen de interventies goed op en formuleren de vooruitgang die geboekt wordt, zodat de effecten duidelijk worden. De betrokken teamleden bespreken samen met de CLB-medewerker de aangemelde kinderen op het MDO in het kader van 'uitbreiding van de zorg'. De voorbereiding daarvan geeft een breed beeld van het probleem, de relevante hulpverlening van de vorige schooljaren en de reeds genomen initiatieven in de klas. Vanuit de visie op handelingsgericht werken trachten de leraren positieve punten aan te dragen die kunnen bijdragen tot een probleemoplossing, en dit vanuit het kind zelf (op basis van kindgesprekken), van leraren, van ouders (vanuit oudergesprekken) en / of van interne of externe medewerkers. Uit de documentanalyse blijkt dat de leraren het nog moeilijk hebben om een concrete en kindgerichte hulpvraag te formuleren. Het MDO-overleg mondt uit in een handelingsplan dat de beginsituatie bevat, concreet-operationele doelen samen met de werkwijze en de nodige materialen, de organisatie en de evaluatie. Dat laatste aspect is niet steeds duidelijk uitgewerkt.

Voor een aantal leerlingen voorziet de school stimulerende, compenserende en / of dispenserende maatregelen. De school baseert zich op een kader, waarbij in overleg met de ouders en de klasleraren de nodige maatregelen worden afgesproken.

Als vorm van schooloverstijgende zorg overlegt de school met externe hulpverleners, en verwijst ze door wanneer nodig. De school werkt goed samen met scholen van het buitengewoon onderwijs in het kader van 'geïntegreerd onderwijs' (gon).

Het zorgteam heeft enige aandacht voor zelfreflectie. Het zorgcontinuüm wordt in enige mate gebruikt als beoordelingsmethode van het zorgbeleid. Het is niet duidelijk hoe het SES-beleid globaal zal geëvalueerd worden. Evaluatie van de acties daarentegen zijn duidelijk in het plan opgenomen. Omdat de doelen niet duidelijk zijn uitgewerkt op lerarenniveau, is evenmin duidelijk hoe de verdere professionalisering zal aangepakt worden. Toch is er zowel in het zorgteam als in het schoolteam een goede dynamiek om zich verder te ontwikkelen. Zo overweegt de school om 'het leren van elkaar' meer te structureren door het hospiteren, wat vroeger wel werd gedaan, opnieuw op te zetten. Om de documentenstroom nog verder te optimaliseren, onderzoekt de school de mogelijkheid om daarvoor een digitaal platform te gebruiken.

4.1.2 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school besteedt veel aandacht aan de overgangen tussen leergroepen, afdelingen en onderwijsniveaus. Doorstroming en oriëntering was tijdens de GOK-periode één van haar thema's. Door haar leerbegeleiding tracht de school het zittenblijven te vermijden. De klassenraad, die over het al dan niet zittenblijven beslist, weegt zorgvuldig af of de leerling het volgende schooljaar voldoende slaagkans heeft. Voor leerlingen met 'leerachterstand' voor een bepaald leergebied, die toch niet het jaartje overdoen, zorgt de school voor een aangepast curriculum.

In de kleuterafdeling organiseert de school enkele leeftijdsgemengde groepen. De kleuterleraren passen het niveau aan zowel aan de leeftijd als aan de ontwikkeling van de kleuters.

De overgang tussen kleuter- en lagere afdeling wordt goed voorbereid. De kleuterleraren van de oudste kleuters besteden veel aandacht aan ontluikende geletterdheid en aan wiskundige initiatie. Afspraken over de niveaus heen over voorstellingen, werkvormen en materialen zorgen voor verticale samenhang. De school plant heel wat integratieactiviteiten om voor de kleuters de overgang naar de lagere afdeling te

versoepelen. De gezamenlijke zorgleraar ondersteunt de werking en ze volgt de MDO's mee op. Bij de oudste kleuters neemt de school de klassieke schoolrijpheidstoetsen af. De resultaten daarvan worden naast andere factoren mee in overweging genomen. De school heeft weinig leerplichtige kleuters. De resultaten van de schoolrijpheidstoetsen vormen op schoolniveau nog geen aanleiding tot kritische zelfreflectie op het aanbod.

De school organiseert overgangsgesprekken om de leraar van de volgende groep te informeren. Zowel de loopbaanfiche, de specifieke aandachtspunten als het zorgdossier bevatten heel wat relevante informatie. De hoeveelheid informatie leidt echter tot versnippering. De school onderzoekt de invoering van een digitaal systeem om meer eenheid te krijgen. Ieder jaar herbekijken de leraren van dezelfde leeftijdsgroep de samenstelling van de klassen, zowel om gelijkwaardige groepen te verkrijgen als om socio-emotionele redenen.

De overstap naar het secundair onderwijs wordt intensief voorbereid. De school heeft daarvoor een heel jaarplan samengesteld. Ze doet voor de uitvoering van de verschillende initiatieven intensief beroep op de ondersteuning van externen: CLB, teams van secundaire scholen, de stad Turnhout...Heel de werking wordt toegelicht aan de ouders op een informatieavond in september.

Met ondersteuning van het CLB werken de leraren aan een studiekeuzeproject waarbij de leerlingen eigen mogelijkheden leren inschatten, het secundair onderwijs en de beroepenwereld verkennen en begeleid worden in het maken van een studiekeuze. De leerlingen bezoeken de eigen secundaire school en een school uit de 'harde' sector met een technische en een beroepsafdeling. Dat laatste bezoek is verdeeld over twee dagen, waarbij de eerste dag vooral informatief is en de tweede sterk doe-gericht. Door ook een secundaire school te zoeken uit de 'zachte' sector gaat de school in op vragen van ouders en leerlingen. De school tracht heel wat informatie door te geven over vaardigheden en talenten van de leerlingen. De informatie wordt besproken met de ouders om de beeldvorming te verruimen. Op basis van al deze gegevens formuleert de school een studieadvies. Recent is samen met de Turnhoutse scholen de BaSO-fiche uitgebreid en bijgesteld.

Herhaalde malen krijgen de ouders de kans om zich te informeren over het studieaanbod en de structuur van het secundair onderwijs.

De school volgt de leerlingen op in hun verdere schoolloopbaan. Zoveel als mogelijk verzamelt de school informatie daarover. Na de semesterproeven van het eerste jaar secundair onderwijs bespreken de klasleraren en de klastitularissen van de eigen secundaire school de resultaten van de leerlingen in het eerste jaar secundair onderwijs.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het algemeen beleid wordt uitgevoerd door de directeur daarin ondersteund door een kernteam, een zorgteam, werkgroepen en recent een beleidsondersteuner voor enkele uren. Voor de inhoudelijke invulling van de basisvorming doet de school geregeld beroep op de pedagogische begeleiding. Het kernteam denkt vooral mee met de directeur en maakt organisatorische afspraken. Het geeft nog weinig mee inhoudelijke vulling aan de teamvergaderingen. De schoolgrootte, de huidige bouwwerken en het ontbreken van een middenkader maken het voor de directeur niet makkelijk om de schoolprioriteiten intensief op te volgen.

Kleuter- en lagere afdeling houden meestal aparte personeelsvergaderingen. Dat komt de specifieke aandacht voor ieder niveau ten goede. Inhoudelijk rust het onderwijskundig aspect grotendeels op de schouders van de onderwijsbegeleiding. De directeur faciliteert, herinnert aan opdrachten en bundelt de informatie.

Vooraf voor het zorgbeleid is en leeft er een samengedragen visie. Geregeld komt het zorgbeleid ter sprake op de personeelsvergaderingen. Het pedagogisch project is formeel minder richtinggevend. Toch is er een grote gezamenlijke doelgerichtheid in de school die vooral gebaseerd is op gemeenschappelijke doelen. De school wil een open, zorgzame, sportieve, sociale en creatieve instelling zijn die openstaat voor alle kinderen.

Voor een aantal aspecten leven minimumafspraken, waardoor de leraren een relatieve autonomie behouden. Dat is bijvoorbeeld opvallend in de verschillen waarmee de leraren van de lagere afdeling de (zelfstandige) werkvormen organiseren, al streven ze daarbij wel grotendeels dezelfde doelen na. Voor de zorg, waaronder ook de leerlingenbegeleiding en de schoolloopbaanbegeleiding vallen, zijn er duidelijke afspraken. Andere aspecten, zoals het maken van degelijke lesvoorbereidingen, zijn ingebed in de cultuur van de school. De school heeft nog niet de gewoonte om de eigen praktijk op schoolniveau kritisch te analyseren en te evalueren. Ze kan op basis van de goede samenwerking praktijkverschillen ter sprake brengen, en die elementen opnemen in afspraken die een meerwaarde vormen voor de huidige praktijk. De directeur oefent enige gerichte druk uit door de organisatie van algemene klasbezoeken en functioneringsgesprekken. De leraren waarderen zijn werk. Ze vinden dat de besluitvorming democratisch verloopt, ook al moet de directeur soms de knopen doorhakken.

De kwaliteitscirkel is nog niet volledig rond. De school stelt zich vrij hoog gegrepen verbeterdoelen op kortere termijn. Daardoor is er onvoldoende tijd om gefaseerd en diepgaand de verbeteringen te implementeren. De druk is niet duidelijk gericht op de prioriteiten. Er is een groot vertrouwen in dit professionele schoolteam, wat niet betekent dat er geen coaching nodig is en dat de leraren nog meer gericht en intensief van elkaar kunnen leren. De school trekt weinig tijd uit om op basis van het prioriteitenplan de doelen en onderliggende acties formeel te evalueren.

De school heeft voor het gebruik van de lestijden 'sociaal-economische status' (SES) een plan uitgewerkt dat deels voortbouwt op de gelijke onderwijskansenwerking (GOK). Ze koos hierbij voor de pijlers 'taalvaardigheid', 'ouderbetrokkenheid' en 'diversiteit en leren'. Vooral voor de laatste twee thema's is inhoudelijk de samenhang met de bestrijding van kansarmoede en onderwijsongelijkheid duidelijk. Het plan omvat naast algemene doelen vooral acties zodat evalueerbare doelstellingen niet duidelijk afgebakend zijn. Het plan is degelijk gefaseerd. Het is niet gestructureerd op leerlingen-, leraren- en schoolniveau, maar de verschillende acties geven voldoende aan op welk niveau er gehandeld wordt. Opvolging en evaluatie zijn in het plan expliciet opgenomen.

Nu vooral bij de kleuters de populatie iets meer taalheterogeen wordt, groeit de aandacht voor een talenbeleid. De school gaat daarbij vooral uit van acties om de eerste noden te lenigen. Voor de werking van de anderstalige nieuwkomers heeft de school recent een visie uitgewerkt. Al jaren heeft ze vanuit de GOK-werking veel aandacht voor een evenwichtig taalonderwijs Nederlands, waarbij vooral de leesbevordering in het oog springt. Aan talensensibilisering is de school nog niet formeel toegekomen, maar daarvan zijn spontane sporen terug te vinden in de groepen waarin anderstalige nieuwkomers opgenomen zijn. Door de stapsgewijze invoering van een nieuw onderwijsleerpakket Frans wil de school het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk voor het leergebied optimaliseren.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor de basisschool: de kansen tot actief leren en het werkelijkheidsgerichte karakter van het onderwijs.
- Voor de basisschool: de vele initiatieven voor de leesbevordering.
- In de kleuterafdeling: de sterke horizontale samenhang, de integratie van de leergebieden en het evenwichtig aanbod gericht op het nastreven van de decretale ontwikkelingsdoelen.
- In de kleuterafdeling: de duidelijke criteria in het kleutervolgsysteem.
- In de lagere afdeling: het gebruik van werk- en oplossingsstrategieën voor de hogere taalvaardigheden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De sterk uitgebouwde schoolloopbaanbegeleiding.
- De degelijke leerbegeleiding die zowel structureel uitgewerkt is als cultureel wordt gedragen.
- Het planmatige SES-beleid als verderzetting van het gelijke kansenbeleid.
- De zorg voor een veilig basisklimaat dat bijdraagt tot het welbevinden en de betrokkenheid van kleuters en leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- De niveauspecifieke ondersteuning met hulp van de onderwijsbegeleiding.
- Het borgen van de algemene afspraken en de visie in het schoolwerkplan.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Voor de kleuterafdeling: het doelgerichte karakter en de systematische bewaking van het onderwijsaanbod.
- Voor de kleuterafdeling: de dekking van het kleutervolgsysteem.
- Voor de lagere afdeling: de bewaking van het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie.
- Voor de lagere afdeling: de breedte en de concreetheid van de rapportering voor wereldoriëntatie en voor de creatieve taalvaardigheden.
- Voor de basisschool: de systematiek in het nagaan van de leeropbrengsten.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De kwaliteit van de foutenanalyses (vooral op klasniveau) in functie van de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het doorlopen van de kwaliteitscirkel vanuit koersbewaking op school- en klasniveau.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Guido Aerts de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	